

Sygnatura akt I C 384/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Dorota Witek

Protokolant: Ewelina Tomoń

po rozpoznaniu w dniu 10 września 2013 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa **M. L.**

przeciwko **G. E.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

1. powództwo oddała,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. kosztami postępowania w części, w której powód był zwolniony od ponoszenia, obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt I C 384/13

UZASADNIENIE

Powód M. L. wniósł powództwo opozycyjne przeciwko G. E. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Okręgowego w J.z dnia 14 grudnia 2001 r., sygn. akt I C 1535/01, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 3 lutego 2003 r., którego mocą zasądzono od powoda na rzecz pozwanej kwotę 145 000 szylingów austriackich, stanowiących równowartość 291 659,50 zł po przeliczeniu według średniego kursu szylingów austriackich ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski dnia 9 października 2001 r. wraz z odsetkami ustawowymi oraz kosztami postępowania, a któremu na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w J. z dnia 17 grudnia 2002 r. (sygn. akt I Co 201/12) nadano klauzulę wykonalności na rzecz G. E., a także zasądzenia od pozwanej zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazał, że K. E. uzyskał przeciwko dłużnikowi tytułu wykonawczy w sprawie o sygn. akt I C 1535/01, a w sprawie o sygn. akt I Co 201/12 klauzulę wykonalności nadano na rzecz byłej żony wierzyciela - G. E.. Jednak na mocy porozumienia z dnia 15 września 2000 r. zawartego między K. E. a M. L. doszło do rozliczenia wszystkich wzajemnych zobowiązań, w tym roszczenia objętego wymienionym tytułem wykonawczym. Jednocześnie pozwany podniósł, że K. E. dnia 24 września 2012 r. wypowiedział G. E. pełnomocnictwo i wszelkie umowy jakie doprowadziły do uzyskania przez nią klauzuli wykonalności. Co więcej większość czynności podjętych przez pozwaną odbywała się bez zgody i wiedzy K. E.. Powyższe, zdaniem powoda, nie tylko przeczy zdarzeniom, na których oparto klauzulę wykonalności na rzecz pozwanej, ale świadczy również o tym, że po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło i nie może być egzekwowane.

W odpowiedzi na pozew pozwana G. E. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana zaznaczyła, że K. E. w dniu 24 września 2012 r. cofnął pełnomocnictwo udzielone pozwanej, zaś podstawą nadania klauzuli wykonalności na rzecz G. E. była cesja wierzytelności, która nie została podważona. Nadto stanowisku powoda przeczą czynności podejmowane przez K. E. wobec dłużnika, w szczególności podjęcie postępowania egzekucyjnego, obciążenie nieruchomości dłużnika hipoteką i cesja wierzytelności na rzecz pozwanej. Nadto w toku postępowania egzekucyjnego dłużnik nie tylko nie kwestionował cesji wierzytelności i nie wskazywał na fakt zawarcia rzekomego porozumienia, ale podejmował czynności zmierzające do przekazania na rzecz wierzyciela nieruchomości celem spłaty zobowiązania i potwierdzał istnienie samego zobowiązania. Z kolei porozumienie z dnia 15 września 2000 r., wobec braku zgody uprawnionych organów MSWiA na przeniesienie na rzecz K. E. własności nieruchomości, nie wywarło żadnych skutków prawnych. Natomiast K. E. podjął decyzję o skierowaniu sprawy na drogę postępowania sądowego. Dodatkowo pozwana stwierdziła, że podstawą udzielenia zabezpieczenia w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko dłużnikowi, na mocy postanowienia Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 29 listopada 2012 r. (sygn. akt I ACz 2119/12), był brak w aktach sprawy oryginału cesji wierzytelności w języku niemieckim.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. E. i G. E. zawarli związek małżeński w 1996 r.

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20).

Dnia 15 września 2000 r. K. E. zawarł z M. L., w formie aktu notarialnego, przedwstępną warunkową umowę sprzedaży wyodrębnionych z nieruchomości położonej w Ś. przy ul. (...) nieruchomości lokalowych nr (...) i nr (...) wraz z odpowiednim ułamkowym udziałem w prawie użytkowania wieczystego gruntu, pod warunkiem uzyskania zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jednocześnie strony oświadczyły, że K. E. przekazał M. L. łącznie kwotę 985 000 szylingów austriackich. Umowa rozporządzająca, przenosząca własność nieruchomości miała zostać zawarta w ciągu dwóch miesięcy po uzyskaniu zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, nie później jednak niż w ciągu roku od dnia zawarcia przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży (§ 5).

Dodatkowo K. E. pożyczył M. L. kwotę 60 000 szylingów austriackich.

Z uwagi na brak znajomości języka polskiego przez K. E. w rozmowach czynnie uczestniczyła G. E., która była tłumaczem swojego męża.

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20; przedwstępna warunkowa umowa sprzedaży z dnia 18.08.1997 r. k. 31-35, oświadczenie do przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży k. 27-29 – akt sprawy o sygn. akt I C 1535/01 Sądu Okręgowego w J.).

W pisemnym porozumieniu z dnia 15 września 2000 r. K. E. i M. L. uzgodnili, że M. L. przeniesienie udział we własności nieruchomości położonej w Ś. przy ul. (...) na rzecz K. E., a dalsze sprawy będą regulowane na zasadzie konsensusu. Dodatkowo jeśli przedwstępna warunkowa umowa sprzedaży z dnia 15 września 2000 r. nie będzie możliwa do zrealizowania, jej wykonanie zostanie odsunięte w czasie, ewentualnie zostanie zawarte nowe porozumienie.

(dowód: porozumienie z dnia 15.09.2000 r. wraz z tłumaczeniem i poświadczeniem podpisów k.20-26).

Dnia 16 sierpnia 2001 r. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji jednak odmówił K. E., będącemu cudzoziemcem, udzielenia zezwolenia na nabycie przedmiotowych nieruchomości. W konsekwencji nie doszło do nabycia przez niego nieruchomości należącej do M. L..

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20; decyzja z dnia 16.08.2001 r. k. 36-37 – akt sprawy o sygn. akt I C 1535/01 Sądu Okręgowego w J.).

Następnie małżonkowie E. postanowili nabyć wymienioną nieruchomość w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej, jednak M. L. odmówił sprzedaży nieruchomości, podnosząc, iż posiada zobowiązania finansowe jedynie wobec K. E.. Nadto odmówił zwrotu pieniędzy.

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20).

Nie widząc możliwości porozumienia K. E., zamierzając odzyskać zapłacone M. L. pieniądze, wystąpił wobec niego dnia 9 października 2001 r. na drogę postępowania sądowego. Jednocześnie wierzyciel osobiście udzielił pełnomocnictwa procesowego radcy prawnemu J. G..

(dowód: pozew wraz z prezentatą k. 2-7, pełnomocnictwo k. 8 – akta sprawy o sygn. akt I Co 201/12 Sądu Okręgowego w J.; przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20).

W konsekwencji wyrokiem zaocznym z dnia 14 grudnia 2001 r. Sąd Okręgowy w J. w sprawie o sygn. akt I C 1535/01 zasądził od M. L. na rzecz K. E. kwotę 985 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 1 sierpnia 1998 r. do dnia zapłaty i kwotę 60 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 9 października 2001 r. do dnia zapłaty (pkt I sentencji wyroku) oraz kwotę 22 000 zł z tytułu kosztów procesu (pkt III sentencji wyroku). Na wniosek powoda dnia 25 lutego 2002 r. powyższy wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

(dowód: wyrok zaoczny z dnia 14.12.2001 r. Sądu Okręgowego w J.k. 53 – akta sprawy o sygn. akt I Co 201/12 Sądu Okręgowego w J.).

Następnie umową przelewu wierzytelności z dnia 12 listopada 2002 r. K. E. przeniósł na rzecz G. E. wierzytelność przysługującą mu względem M. L. z tytułu wyroku zaocznego z dnia 14 grudnia 2001 r. Sądu Okręgowego w J. w sprawie o sygn. akt I C 1535/01 w kwocie 985 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 1 sierpnia 1998 r. do dnia zapłaty, w kwocie 60 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 9 października 2001 r. do dnia zapłaty oraz w kwocie 22 000 zł.

(dowód: umowa przelewu wierzytelności z dnia 12 listopada 2002 r. wraz z tłumaczeniem na język polski k. 103-105).

Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2002 r. Sądu Okręgowego w J. w sprawie o sygn. akt I Co 201/12 nadano wyrokowi zaocznemu Sądu Okręgowego w J. z dnia 14 grudnia 2001 r., sygn. akt I C 1535/01 klauzulę wykonalności na rzecz G. E..

(dowód: postanowienie z dnia 17 grudnia 2002 r. Sądu Okręgowego w J.k. 6 – akta sprawy o sygn. akt I Co 201/12 Sądu Okręgowego w J.).

Pismem z dnia 16 listopada 2002 r. G. E., reprezentowana przez pełnomocnika radcę prawnego J. G., zawiadomiła Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L.S. B. o wstąpieniu przez nią w miejsce dotychczasowego wierzyciela K. E. w sprawie egzekucyjnej prowadzonej przeciwko M. L. (sygn. akt KM (...)).

(dowód: pismo z dnia 26.11.2002 r. wraz z dowodem nadania k. 106 i 106v).

Pismem z dnia 13 września 2005 r. pt. „Dotyczy roszczenia Pani G. E.” M. L., reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego M. S., poinformował K. E. o przyjęciu propozycji przeniesienia własności części nieruchomości położonej w Ś..

(dowód: pismo z dnia 13.09.2005 r. k. 107, przesłuchanie powoda – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:07:00 do godz. 00:31:58).

Następnie dnia 22 marca 2006 r. M. L., reprezentowany przez pełnomocnika radcę prawnego M. S., przedstawił K. E. szczegółowe warunki porozumienia zawierające opis nieruchomości mających stanowić przedmiot umowy.

(dowód: pismo z dnia 22.03.2006 r. k. 108-109).

W 2010 r. doszło do pogorszenia się relacji między K. E. i G. E., zaś w 2011 r. doszło do rozwiązania zawartego między nimi związku małżeńskiego.

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20).

Dnia 24 września 2012 r. K. E. złożył oświadczenie o odwołaniu pełnomocnictwa udzielonego G. E. w celu wykonania wyroku zaocznego z dnia 14 grudnia 2001 r. Sądu Okręgowego w J. w sprawie o sygn. akt I C 1535/01. Zaznaczył, że w następstwie niniejszego pełnomocnictwa postanowieniem Sądu Okręgowego w J. z dnia 17 grudnia 2002 r. (sygn. akt I Co 201/12) nadano klauzulę wykonalności na rzecz G. E.. Wezwał również G. E. do wstrzymania postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko M. L. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L.S. B. w sprawie o sygn. akt KM (...). Zaznaczył, że wierzytelność stanowiąca przedmiot wymienionego wyżej wyroku zaocznego zostanie wyjaśniona na drodze pozasądowej między K. E. a M. L..

(dowód: cofnięcie pełnomocnictwa z dnia 24 września 2012 r. wraz z tłumaczeniem na język polski k. 14,15 i 17).

Bezspornym w sprawie było, że postanowieniem Sądu Apelacyjnego we W. z dnia 29 listopada 2012 r. w sprawie o sygn. akt I ACz 2119/12, sprostowanym następnie postanowieniem Sądu z dnia 10 stycznia 2013 r., udzielono zabezpieczenia powództwu M. L. przeciwko G. E. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego zawieszając postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L.S. B. w sprawie o sygn. akt KM (...). Uzasadniając sąd uwzględnił fakt braku w aktach sprawy Sądu Okręgowego w J. o sygn. akt I Co 201/12 oryginału przelewu przez K. E. na rzecz G. E. wierzytelności przysługującej mu wobec M. L..

K. E. zmarł w 2013 r.

(dowód: przesłuchanie pozwanej – e-protokół rozprawy z dnia 10 września 2013 r. od godz. 00:32:00 do godz. 00:53:20).

Sąd zważył, co następuje:

M. L. wystąpił o pozbawienie wykonalności wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w J. z dnia 14 grudnia 2001 r., sygn. akt I C 1535/01, któremu na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w J. z dnia 17 grudnia 2002 r. (sygn. akt I Co 201/12) nadano klauzulę wykonalności na rzecz G. E. przecząc zdarzeniom, na których oparto klauzulę wykonalności na rzecz pozwanej oraz podnosząc, że nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło i nie może być egzekwowane.

W myśl art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście.

Na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. można zaatakować każdy sądowy tytuł wykonawczy, bez względu na to, od jakiego organu pochodzi tytuł egzekucyjny, bowiem istotą powództwa opozycyjnego z art. 840 k.p.c. jest wykazanie, że sam tytuł wykonawczy nie odpowiada istotnemu i rzeczywistemu stanowi rzeczy. Powództwo opozycyjne nie prowadzi do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Jego celem jest pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, nie zaś podważenie treści orzeczenia sądowego, które zaopatrzono w klauzulę wykonalności. Innymi słowy, dłużnik może w drodze powództwa

żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części, jeżeli przeczy zdarzeniom na których oparto wydanie klauzuli wykonalności. Takim zdarzeniem może być w szczególności przejście obowiązku, mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście. Użyty zaś w art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. termin "zdarzenie" należy do dziedziny prawa materialnego. Oznacza to, że "zdarzeniami" w rozumieniu tego przepisu są wyłącznie zdarzenia leżące u podstawy świadczenia wynikającego z zobowiązania dłużnika objętego tytułem egzekucyjnym lub - w przypadku z art. 786, 788, 791 k.p.c. - stojące u podstaw klauzuli wykonalności. W drodze tego powództwa można zatem zwalczać tytuł wykonawczy powołując się na zdarzenia, które zaszły przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jak również na zdarzenia zaistniałe pomiędzy powstaniem tytułu egzekucyjnego a nadaniem tytułowi klauzuli wykonalności. Jeżeli powód - dłużnik powołuje się na zdarzenia zaistniałe przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, to może on zaprzeczyć obowiązkowi spełnienia na rzecz pozwanego-wierzyciela świadczenia wskazanego w tytule. Powództwo przeciwegzekucyjne nie może w żadnym wypadku kwestionować ani zmierzać do uchylenia powagi rzeczy osądzonej.

W niniejszej sprawie tytuł wykonawczy stanowił zaopatrzony w klauzulę wykonalności wyrok zaoczny Sądu Okręgowego w J.z dnia 14 grudnia 2001 r., sygn. akt I C 1535/01, któremu na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w J. z dnia 17 grudnia 2002 r. (sygn. akt I Co 201/12) nadano klauzulę wykonalności na rzecz G. E.. Mając więc na względzie rozważania dotyczące zakresu zastosowania regulacji art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c., stwierdzić należy, że powód na tej podstawie prawnej nie mógł zaprzeczać powstaniu zdarzeń, które nastąpiły jeszcze przed wydaniem tytułu egzekucyjnego, który stanowiąc orzeczenie sądowe korzystało z powagi rzeczy osądzonej. Przedmiotem rozpoznania w sprawie wszczętej powództwem opozycyjnym nie mogą być bowiem zdarzenia istniejące przed powstaniem tytułu korzystającego z powagi rzeczy osądzonej, gdyż wówczas jego uwzględnienie prowadziłoby do zanegowania tej powagi i zakwestionowania prawomocnych orzeczeń, co jest niedopuszczalne.

Uprawnionym było natomiast kwestionowanie przez powoda przejścia obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście (art. 840 § 1 pkt 1 in fine k.p.c.). M. L.wskazywał na brak przeniesienia przez K. E.na rzecz G. E.wierzytelności obejmujących należności wymienione wyrokiem zaocznym Sądu Okręgowego w J.z dnia 14 grudnia 2001 r. (sygn. akt I C 1535/01). Nadto zarzucał brak oryginału dokumentu cesji wierzytelności w aktach sprawy o sygn. akt I Co 201/12 Sądu Okręgowego w J., przy istniejącym równocześnie tłumaczeniu dokumentu na język polski.

Stanowiska powoda podzielić jednak nie można.

Na podstawie dokumentu w postaci oryginału umowy przelewu wierzytelności z dnia 12 listopada 2002 r. oraz przesłuchania pozwanej Sąd ustalił, iż K. E.przeniósł na rzecz G. E.wierzytelności przysługujące mu względem M. L.z tytułu wyroku zaocznego z dnia 14 grudnia 2001 r. Sądu Okręgowego w J. w sprawie o sygn. akt I C 1535/01 (art. 509 § 1 k.c.). Umowa wymieniała przy tym wierzytelności stanowiące jej przedmiot, w szczególności kwota 985 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 1 sierpnia 1998 r. do dnia zapłaty, w kwota 60 000 szylingów austriackich z ustawowymi odsetkami 8% w stosunku rocznym od dnia 9 października 2001 r. do dnia zapłaty oraz w kwota 22 000 zł z tytułu kosztów procesu. Zamiar przeniesienia przez K. E.na rzecz swojej ówczesnej żony wierzytelności oraz cel umowy potwierdza nie tylko sama jej nazwa, ale przede wszystkim niebudząca wątpliwości treść umowy, w której wprost odniesiono się do przeniesienia praw i związanych z tym wierzytelności (art. 65 § 1 i 2 k.c.). Nie uszło uwadze Sądu, iż w jeszcze w 2005 r. M. L.nie kwestionował faktu cesji wierzytelności, skoro – w piśmie z dnia 13 września 2005 r. reprezentujący go zawodowy pełnomocnik – podnosił, że pismo zawierające propozycję porozumienia dotyczy roszczenia G. E.. Powyższe potwierdza także wiedzę powoda o przejściu praw związanych z wierzytelnościami na rzecz pozwanej.

Zauważyć również należy, że – wbrew twierdzeniom powoda – nie doszło do wygaśnięcia przedmiotowej umowy przelewu wierzytelności. Pismo z dnia 24 września 2012 r. miało charakter prawny odwołania pełnomocnictwa (art. 101 § 1 k.c.), jakiego K. E. udzielił G. E.. Odniesienie się przez K. E. w oświadczeniu do nadanej na rzecz G. E. klauzuli wykonalności, czy wezwanie jej do wstrzymania postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko M. L. nie

zmieniało charakteru tegoż oświadczenia. K. E. nigdy zatem nie wypowiedział, ani nie odstąpił od umowy z dnia 12 listopada 2002 r.

Rację natomiast należało przyznać powodowi, iż akta sprawy Sądu Okręgowego w J.o sygn. akt I Co 201/12 nie zawierały oryginału umowy przelewu wierzytelności z dnia 12 listopada 2002 r., a jedynie tłumaczenie spornej umowy na język polski uwierzytelnione przez tłumacza przysięgłego języka niemieckiego. Tym niemniej pozwana G. E., co trzeba raz jeszcze podkreślić, udowodniła fakt zawarcia umowy przelewu wierzytelności oraz przedłożyła samą umowę w jej oryginalnym brzmieniu. Co więcej brak oryginału umowy stanowiło jedynie uchybienie formalne popełnione przez sąd w toku postępowania co do nadania klauzuli wykonalności (art. 771 pkt 1 k.p.c.), mogło być zatem zwalczane przez dłużnika w drodze zażalenia (art. 795 k.p.c.). Powództwo z art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. umożliwia bowiem jedynie merytoryczną obronę przed egzekucją (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1985 r., III CZP 14/85, OSNCP 1985, nr 12, poz. 192).

Konkludując powód nie zakwestionował skutecznie przejścia na rzecz G. E. wierzytelności wynikających z wyroku zaocznego z dnia 14 grudnia 2001 r. Sądu Okręgowego w J. w sprawie o sygn. akt I C 1535/01.

Kolejną podstawą prawną, na której powód oparł swoje powództwo o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego był zarzut spełnienia świadczenia. Z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego stanowią m.in. zdarzenia powstałe po wydaniu tytułu egzekucyjnego prowadzące do wygaśnięcia zobowiązania. W sytuacji, gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z treści art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. wynika, że zarzut taki może uzasadniać pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w dwóch przypadkach. Po pierwsze, gdy do spełnienia świadczenia doszło już po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Stanowi ono bowiem niewątpliwie zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło. Po drugie, podstawę powództwa przeciwegzekucyjnego może stanowić również spełnienie świadczenia przed powstaniem tytułu egzekucyjnego, jednak tylko w razie, gdy zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z twierdzeń powoda wynika, że do spełnienia przez niego świadczenia miało dojść jeszcze przed powstaniem tytułu egzekucyjnego na skutek zawartego między M. L.a K. E. porozumienia z dnia 15 września 2000 r., na mocy którego doszło do zmiany przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży z dnia 15 września 2000 r. (ewentualnie jej rozwiązania) będącej podstawą wyroku zaocznego Sądu Okręgowego w J. z dnia 14 grudnia 2001 r., sygn. akt I C 1535/0. Podniesienie tego zarzutu uznać należało za dopuszczalne w niniejszej sprawie, ponieważ zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania we wcześniejszej sprawie. W poprzednim postępowaniu sądowym wydany został bowiem wyrok zaoczny, gdyż powód nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę, a wcześniej nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności, ani nie składał już w sprawie wyjaśnienia ustnie lub na piśmie.

W ocenie Sądu powód nie wykazał jednak, że spełnił swoje świadczenie w całości, czy nawet w części. Powód, wbrew postanowieniom umownym nie dokonał przeniesienia na rzecz K. E., czy nawet na rzecz G. E., wyodrębnionych nieruchomości lokalowych nr (...)i nr (...) z nieruchomości położonej w Ś.przy ul. (...)wraz z odpowiednim ułamkowym udziałem w prawie użytkowania wieczystego gruntu. Nie przedstawił również żadnych pokwitowań odbioru pieniędzy przez wierzyciela, ani dowodów wpłat dokonywanych na jego rzecz celem rozliczenia uzyskanej należności. Dowodem spełnienia świadczenia przez powoda nie może zaś być zawarte w formie pisemnej porozumienie z dnia 15 września 2000 r. zawarte między K. E.i M. L.. Oczywiście jest bowiem, że zwykła forma pisemna nie spełnia wymogów aktu notarialnego sporządzonego przez notariusza. W konsekwencji skoro ustawa dla przeniesienia własności nieruchomości (art. 158 k.c.), podobnie jak dla ustanowienia odrębnej własności lokalu (art. 7 ust 2 umowy o własności lokali z dnia 24 czerwca 1994 r., Dz.U. 2000, poz. 80, nr 903), wymaga zachowania formy szczególnej, to do ustanowienia odrębnych nieruchomości lokalowych i do ich przeniesienia na rzecz K. E. nie doszło.

Nadto zasadnicze wątpliwości budzić musi wiarygodność omawianego porozumienia z dnia 15 września 2000 r., które - jak argumentował powód - miało skutkować rozwiązaniem, podjętymi tegoż samego dnia, przedwstępnej

warunkowej umowy sprzedaży i wydanego w jego następstwie oświadczenia stron. Działanie stron, które wcześniej, tego samego dnia zawarły przedwstępną warunkową umowę sprzedaży w formie aktu notarialnego, która w sposób pełniejszy regulowała prawa i obowiązki stron, i która zwłaszcza K. E. zapewniała wyższy, aniżeli porozumienie zawarte w formie pisemnej, poziom ochrony prawnej było pozbawione logiki. Powyższe podważa, w ocenie Sądu, autentyczność dokumentu w postaci porozumienia z dnia 15 września 2000 r. oraz prowadzi do konstatacji, iż został on sporządzony w dacie późniejszej, wyłącznie na użytek niniejszego postępowania. Uzasadnieniem tegoż było późniejsze postępowanie samego K. E., który wobec braku podjęcia umowy przyrzeczonej w ciągu roku od dnia zawarcia przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży, wystąpił przeciwko dłużnikowi na drogę postępowania sądowego żądając zwrotu uiszczonych na jego rzecz środków finansowych. Zwrócić trzeba uwagę na udzielone osobiście przez wierzyciela pełnomocnictwo procesowe radcy prawnemu J. G. w sprawie o zapłatę przeciwko M. L.. Przeczy to stanowisku powoda, iż zamiarem K. E. nie chęć odzyskania zapłaconych pieniędzy, gdyż strony porozumiały się co do wykonania świadczenia podstawowego, uzgadniając zamiar rozwiązywania sporów na zasadzie konsensusu. W końcu nie można również zaakceptować twierdzeń powoda, iż to pozwana działając bez zgody i wiedzy swojego ówczesnego męża podjęła działania procesowe celem odzyskania pieniędzy.

Z uwagi na śmierć K. E. dowód z zeznań świadka był niemożliwy do przeprowadzenia, stąd wniosek o jego przeprowadzenie podlegał oddaleniu.

Reasumując Sąd uznał, że powództwo przeciwegzekucyjne jest bezzasadne i dlatego należało je oddalić, o czym orzeczono na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., w punkcie I sentencji wyroku.

Orzeczenie o kosztach znajduje uzasadnienie w treści art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Wobec powyższego Sąd w punkcie II wyroku zasądził od powoda jako strony która przegrała sprawę kwotę 7 200 zł tytułem zwrotu kosztów procesu pozwanej. Koszty te stanowiły koszty zastępstwa procesowego ustalone w oparciu o przepisy § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2002, Nr 163, poz. 1349). Sąd ustalając należne pełnomocnikowi powoda wynagrodzenie – stosownie do treści § 2 ust. 1 w związku § 6 pkt 7 rozporządzenia zastosował stawkę minimalną dla danej wartości przedmiotu sporu.

O poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa kosztach sądowych w kwocie 4 583 zł (obejmujących opłatę od pozwu ponad kwotę, od której powód został zwolniony o kosztów sądowych) rozstrzygnięto na podstawie art. 83 ust. 2 oraz art. 113 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.), obciążając nimi Skarb Państwa (punkt III wyroku).